

AMEGBETO FE ABLODEVINYENYE NJU KPEĐODZINYA

KPOKPLỌYIĐEME

Esi wođe dzesi kɔtɛe be, amegbetowo katã fe gomekpɔkpɔ sɔsɔe, anye gɔmedɔkpe na amegbetofomea fe ablođemenɔnɔ, nutefewowo kple nɔtifafa le xexeame ta la.

Esi eme va kɔ fãa be, ablođevinyenye si nye amegbetɔ đesiade to la nɔ mabumabu akpɔ gbɔe wɔtso be hlɔnuwowa đe amegbetofomea nɔ va bɔ ta la, amewo fe dzitsinya va tsi tre đe nuwɔna vloesia nɔti ale wođe adzɔgbe heđoe kplikpaa be, le egbe xexe sia me la, ele be amegbetɔ nana agbe le ablođe me, ađe efe didi agblo faa vɔvɔ manɔmee, asubɔ nusi dzi wɔxɔ se, avo tso nɔdzidodona si me eye hiakame maganye agbenɔnɔ fe afɔklinu na ame hahoawo o nɔti la,

Esi wođo kpe edzi be, ehiã be se nadzo Amegbetɔ fe Ablɔđevinyenye nɔ Kpeđodzinya la nɔ, be ametetedeto kple funyafunyawowa ame magawɔe be ame ađeke nanyi edokui ta uli gei la to aglãdzedze me o nɔti la,

Esi wohiã vevie be woado dukɔ kple dukɔwo dome kadodo đe nɔgɔ le xexemedukɔwo katã dome ta la,

Esi Xexeme Dukɔ Fofuawo đe adzɔgbe le wofe Đođo si te wode asie la me be, to Amegbetɔ fe ablođevinyenye nɔ Kpeđodzinya me la, amegbetɔ đesiade, edanye nyɔnu alo nɔtsu o, fe gomekpɔkpɔ sɔ eye wokpɔ mɔ be to esia me la, hadomegbenɔnɔ azo đe nɔgɔ, ablođe asu amesiame si wu tsã eye agbenɔnɔ nadze edzi nyuie na amesiame wu tsã ta la,

Esi dukɔ siwo katã da asi đe Kpeđodzinya dzi la đe adzɔgbe be yewoakpɔ egbo be amesiame de bubu Kpeđodzinya la kple amewo fe ablođemenɔnɔ bliboe nɔ kpakple nkulɛle đe dođo la nɔti to đekawowa me kple Xexeme Dukɔ Fofuawo la, Esi eme kɔ fãa be gomekpɔkpɔ kple Ablɔđemenɔnɔ gomesese tsitotsito nye nu vevito wu, hena takpɔkpɔ na adzɔgbedeđe sia bliboe ta la,

XEXEME DUKO FOFUAWO FE TAKPEKPEGÃ LE GBEFÃ ĐEM:

Amegbetowo fe Ablodevinyenye nju Kpedodzinya sia be, enye doo si dzi mieda asi do na amewo kata le xexeame godoo. Miele mokpokpo me be amesiame kple xexeame habobo desiafe le afisiafi azo de Kpedodzinya sia nu. Woakakae de xexeame kata to efiafia kple emedede na amewo me. Esia awo be amewo nase Kpedodzinya la gome eye woaxo, awo de edzi be, agbeno natsa afo nyuie le Duko siwo le Xexeme Duko Fofuawo fe Habobo me la me. Wokpo mo be woakaka Kpedodzinya la de Xodeasinyigba siwo dzi dum duko adewo le la ha me hena dzidzedzekpokpo.

KPEĐODZINYA ĐOĐO 1

Wodzi amegbetowo kata ablodeviwoe eye wodzena bubu kple gomekpokpo sose. Susu kple dzitsinya le wo dometo desiafe si eyata wodze be woano anyi le dekawo blibo me.

KPEĐODZINYA ĐOĐO 2-LIA

Ele be amesiame nakpo gome le ablodevinyenye fe doo siwo kata le Kpedodzinya la me me. Woawo doo siawo dzi vovotodeameme manomete de efe dzotsofe, nutigbalẽ fe amadede, nutsu alo nyonuyenye, gbegbogblo, xosehamenon, dunyahemenon, ame fe susu fe vovototo, devinyenye alo dufe toxe adeke ta o.

Gawu la, vovotodeameme madze le ame adeke fe dunyahenyawo alo efe dukoa fe kadodo kple duko bubuwo me o. Nenema ke ame la fe duko si me wotso la danye duko no-edokui si o, edanye xodeasi duko alo duko manodokuisi o, vovotodeameme nuwona adeke mayi edzi ku de enu o.

KPEĐODZINYA ĐOĐO 3-LIA

Ele be amesiame nana agbe leablode kple dedienon me.

KPEĐODZINYA ĐOĐO 4-LIA

Womatsɔ ame aɔke awɔ kluvie alo aɔe awɔbae o, woatsi kluvinyenye kple kluvistsatsa nu gbidii le mɔ vovovoawo nu.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 5-LIA

Womawɔ funyafunya ame, asẽ tame le eɲu, awɔ hlɔnu aɔke ɔe eɲu, ahe to nɛ ahaɔi gbɔe o.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 6-LIA

Woade bubu amesiame ɲu le afisiafi abe amegbetɔ ene le se la nu.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 7-LIA

Amewo katã sɔ le se la dziwɔwɔ me eye wo katã akpɔ gome le se la fe wo taviuli me vovototomanɔmee.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 8-LIA

Gomekpɔkpɔ le amesiame si le dukɔa fe uɔnuɔɔfɛwo hena ɔɔɔɔwɔwɔ siwo ku ɔe efe abloɔvinyenye fe kuxiwo ɲu abe alesi wole dukplɔse la me ene.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 9-LIA

Womalé ame aɔke akpasesɛtɔe, azi edzi ɔe gaxɔme, alo anyae le dukɔa me ɔe adzemadze dzi o.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 10-LIA

Gomekpɔkpɔ sɔsɔe le amesiame si ɲu wotsɔ nya ɔe hekplɔe yi dukɔa fe uɔnuɔɔfɛ, afisi uɔnuɔɔla adodoe siwo matso afia ɲkuncɔ o la, nade to efe nyawo me ku ɔe efe gomekpɔkpɔ, efe ɔɔeasiwo kple hlɔnya ɔesiade fomevi si woatsɔ ɔe eɲu la me nɛ.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 11-LIA

1. Womabu ame aḍeke agḍzelae le wḗna aḍe si to nuḍeḍi me nε la ta le efe dukḗ me alo dukḗ bubuwo fe se nu nenye be se ma menḗ anyi le amea fe vodadawḗxi o.
2. Womabu ame aḍeke agḍzelae ḍe nuwḗna aḍe si mele dukḗa alo gbetadukḗ aḍeke fe seawo me le xeyixi si me nya la dzḗ o. Nenema ke womana tohehe aḍeke si kḗ wu esi sḗ kple amea fe vodada le xemaxi me o.

KPEḌODZINYA ḌOḌO 12-LIA

Ame aḍeke mekpḗ mḗ atso sesē ade nu ame bubu fe adzamegbenḗnya, efe fomenya, alo afemegbenḗnya me o. Ame aḍeke mekpḗ mḗ ato mḗ aḍeke dzi anya nu tso ame aḍe kple ame bubuwo dome kadodonyawo ḡuti o. Nenema ke ame aḍeke mekpḗ mḗ afo ḍi ame bubu ḡkḗ alo agblē enu o. Se la ḍe mḗ be ame aḍe si ḡu woḍe afo sia fomevi ḍḗ la, nauli eḍokui ta faa se la ḡudḗwḗwḗ me.

KPEḌODZINYA ḌOḌO 13-LIA

1. Amesiamе kḗ mḗ aḍi tsa ayi dukḗ ḍesiaḍe me, anḗ afisiafi si dzroe la, gake amea nakḗ gḗ be yemetso dukḗ si me yele la fe lifowo o.
2. Mḗnukḗkḗ le amesiamе si be woadzo le efe dukḗ alo dukḗ bubu me eye woate ḡu atrḗ gḗ va efe dukḗ me.

KPEḌODZINYA ḌOḌO 14-LIA

1. Mḗnukḗkḗ le amesiamе si, si aua yi dukḗ bubu me la si be woakḗ sitsofe.
2. Womagbe sitsofemḗnu kḗkḗ sia nana ame ne eva eme be wole eyome tim ḍe vodada siwo meku ḍe dunyahenyawo ḡu alo esiwo tsi tre ḍe Xexeme Dukḗfofuawo fe ḍḗḍowo ḡu o.

KPEḌODZINYA ḌOḌO 15-LIA

1. Dumevinyenye fe gomekpɔkpɔ le amesiame si.
2. Womatsɔ akpasesẽ axɔ dukɔmevinyenye le ame aɔeke si o, eye womaxe mɔ na ame aɔeke si di be yeatɔ azu dukɔ bubu me tɔ la o.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 16-LIA

1. Mɔnukpɔkpɔ li na nɔtsu kple nyɔnu siwo tsi nyuie ate nɔ aɔe srɔ la si be woaɔe amesi nyo na wo la, ado fome. Dzɔtsofe, dzrovinyenye alo subɔsubɔ manye mɔxenu o. Mɔnukpɔkpɔ sɔsɔe li na wo be woaɔe wo nɔewo. Nenema ke woagate nɔ agbe wo nɔewo hã faa.
2. Womazi srɔɔɔe ɔe ame aɔeke dzi o. Ele be srɔɔɔe la nanye srɔɔɔe eveawo fe didi.
3. Le dzɔdzɔme nu la, fomee nye gomeɔokpe na amegbetɔfomea, eyata enye dukɔ ɔesiade fe ɔɔeasi be woakpɔ fome ɔesiade fe dedienɔɔ fe nyawo gbɔ.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 17-LIA

1. Mɔnukpɔkpɔ li be nunɔamesi ate nɔ anɔ ame ɔeka si eye woagae nɔ anɔ ame ma kple ame bubuwo si ɔe du.
2. Womatsɔ akpasesẽ axɔ ame aɔeke fe nunɔamesi si le esi la o.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 18-LIA

Amesiame kpɔ mɔ abu tame le eɔokui si le ablɔɔe me, awɔ efe dzitsinya nɔɔ abe alesi wɔlɔ ene eye wɔasubɔ le mɔ si dze enɔ la nu. Ablɔɔemɔnu sia gomee nye be ame aɔe ate nɔ agbe nu ɔa tso efe xɔse gbɔ eye wɔagasubɔ nu bubu si wɔlɔ faa. Nenema ke wɔkpɔ mɔ anɔ eɔokui si ko alo abɔ ha kple ame bubuwo le subɔsubɔhawo me. Afia nu tso nusi wɔsubɔna la nɔti le adzame alo gaglãgbe to mɔ ɔesiade nu mɔxexe manɔmee.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 19-LIA

Amesiamе kрo mо abu tame le eqokui si eye wòaqe efe susu agblo faa mоxexe manomеe. Mоnukрoкрo sia lo susuwоwо le ame qokuisi le abloqe me qe eme. Esia gомee nye be ame aqеke mekрo mо ado akplamatsee le wоna sia me o. Egalb mоnu si wòato ase nya tso ame bubuwo gbo kple alesi wòana nyanya ame bubuwo hekpe qe susu siwo do go tso nyagbefaqe qesiаqе fomevi me kaka me. Le wоna siawo me la, lifowo kura gō hā manye mоxenu o.

KPEĐODZINYA ĐOĐO 20-LIA

1. Takpekpe kple hadede le n̄tifafa me fe abloqe mоnukрoкрo, li na amesiamе.
2. Womazi ame aqеke dzi be woano habobo aqе me o.

KPEĐODZINYA ĐOĐO 21-LIA

1. Gomekрoкрo le dukomevi qesiаqе si le efe duko fe dziqudunyawo me. Ate n̄u anye eya n̄uto alo ametiatia aqо wo tefe le akodada me.
2. Mоnukрoкрo li na dukomevi qesiаqе s̄os̄e be woakрo gome le kpekpedēn̄u siwo kēn̄ dziqudu nana dukomeviwo katā la xoxo me.
3. Dziqudu qesiаqе fe n̄usē fe soti le efe dukomeviwo sime. Woaqe n̄usē sia afia le xeyixi t̄xewo dzi to ametiakodada siwo wowona le qoqо nyui me. Le akodada siawo me la, dukomevi siwo katā dze ada ako la, ade nu aqaka me le adzame alo to akodada mоnu bubu aqе si dzi woda asi qо n̄udowowо me.

KPEĐODZINYA ĐOĐO 22-LIA

Hadomegbeno kple dedieno fe gomekрoкрo li na dukomevi qesiаqе. Ehiā be dukomevi qesiаqе nakрo esia ade dzesii kot̄e to nunyanya tso efe duko la fe qekawowо kadodo kple gbetadukowо n̄uti. Nenema ke wogahiāe hā be wòanya nu tso kpekpedēn̄u siwo efe duko la xona tso duko bubuwo gbo le ga,

hadomegbenṅnya kple deṅnunyawo gome hena eya abe dumevi ene kple ehati bubuawo fe bubu kple tutuḍo si le vevie ṅuto la ṅuti.

KPEḌODZINYA ḌOḌO 23-LIA

1. Dṅwṅw fe mṅnukpṅkpṅ li na amesiame faa. Amesiame atia dṅwṅna si nyo ne la. Ati efe dṅwṅw fe dzidzemekpṅkpṅ yome eye wṅauli amemaxṅmaxṅ ḍe ḍo me ta vevie.
2. Fetu ḍeka fomeviwo xṅxṅ ḍe dṅwṅna ḍeka fomevi ta le afisiafi, fe mṅnukpṅkpṅ li na amesiame, vovototomanṅmee.
3. Fetu nyui xṅxṅ fe mṅnukpṅkpṅ li na amesiame. Esia awṅe be dṅwṅla la nate ṅu akpṅ eya ṅuto, srṅa kple viawo dzi dzidzemetṅe abe alesi wodze amegbetṅ be wṅano agbe ṅudzedzekpṅtṅe la ene. Eye ne ehiṅ kura hṅ la woado albe abe hadomegbenṅṅ fe viḍe ene.
4. Amesiame kpṅ mṅ aḍo dṅwṅlawo fe habṅṅo anyi alo age ḍe ḍesiade si woḍo anyi xoxo la me ḍe efe dzidzemekpṅkpṅ mṅnuwo taviuli ta.

KPEḌODZINYA ḌOḌO 24-LIA

Mṅnukpṅkpṅ li na amesiame si nye dziḍuḍudṅwṅla be woana gbṅḍemee to mṅkeke nanae me le xeyixi tṅxṅ aḍewo dzi gake woaxe fetu dedi ne. Womaḍe ga aḍeke le efe fetu la me ḍe xeyixi siwo me menṅ ḍo me la ta o.

KPEḌODZINYA ḌOḌO 25-LIA

1. Agbenṅṅ dzidzemetṅe fe mṅnukpṅkpṅ li na amesiame bena efe lṅme nana seṅie, eya ṅuto, srṅa kple viawo nanae dedie to nuḍuḍu, nutata, xṅtutu, atikenya, kple kpekpeḍenunana bubu fomevi siwo hiṅ le hadomegbenṅṅ me la xṅxṅ me. Ne dṅwṅna mele ame aḍe si o la, mṅnukpṅkpṅ li ne be ne edze ḍo alo zu wṅameto, srṅa ku alo wotsi heku amegṅ alo nyagṅ loo alo afṅku aḍe dzo ḍe edzi si awṅe be magate ṅu awṅ naneke le eḍokui si o hṅ la, woakpṅ kpekpeḍenṅ.

2. Ele be woatsɔ beléle tɔxɛ na vinɔwo kple ɔviwo eye woana kpekpedeɲu wo. Ele be woakpɔ ɔvi siwo dzilawo ɔ wo nɔewo ɔ ɔɔɔonu hafi dzi wo kple esiwo dzilawo meɔ wo nɔewo ɔ ɔɔɔ nyuitɔ nu hafi dzi wo o la dzi vovototomanɔmee.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 26-LIA

1. Mɔnukpɔkɔ li na amesiame be wɔaxɔ hehe. Woaxɔ hehe siawo femaxee le gɔmedzesukuwo me. Ele be woazi amewo dzi be woaxɔ gɔmedzesuku fe hehe. Ele be mɔnukpɔkɔ nana anyi na hehexɔxɔ le aɔaɲudɔwo kple ɔwɔna tɔxewo me. Le sukukɔkɔwo dede gome la, woaɔe mɔ na amesiwo ɲu ɲutete le la be woage ɔ hehexɔfe siawo.
2. Ele be hehenana amewo fe taɔɔdzinu nanye be woatu amegbetɔ ɔesiade ɔ hena efe amezuzu blibo. Ele hã be amegbetɔfomea, fe dzidzemekpɔkɔ kple efe abloɔdemenɔɔ fe gɔmeɔokpe nakpɔ ɲgɔyi to bubudede gɔmeɔokpe sia ɲu me. Esia ahe nugomesese, dzidodo kple xɔlɔwɔwo ade dukɔwo, gbegbɔgbɔwo kple xɔseha vovovoawo katã dome. Esia ana be Xexeme Dukɔ Fofuawo fe Habɔɔ fe nuwɔnawo nahe ɲutifafa va xexeame godoo.
3. Dzilawo kpɔ mɔ atia hehe si fomevi wodi be wo viwo naxɔ la faa.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 27-LIA

1. Gbesiagbegbenɔɔ fe gomekpɔkɔ li na amesiame. Esia gomee nye bena, mɔnukpɔkɔ li na amesiame be woakpɔ gome le viɔ siwo hã dona tso dzɔdzɔmenuwo ɲuti nunya kple aɔaɲudɔwɔnawo me.
2. Mɔnukpɔkɔ li be woauli ame aɔe fe nutovɛ ta to se ɲudɔwɔwo me. Nutovɛ sia ate ɲu anye agbalɛɲɔɲɔ, hakpakpa alo aɔaɲu nu bubu ɔesiade fomevi si nye ame la fe asinudɔwɔwo si ɲuti tɔnyenye le nɛ.

KPEƉODZINYA ƉOƉO 28-LIA

Gomekpɔkpɔ li na amesiame be wòanɔ efe dukɔ me habɔbɔwo alo dutahabɔbɔ siwo me amewo fe mɔnukpɔkpɔwo kple ablɔdevinyenye fe nyati siwo dzi míeto asii le Kpeɔodzinya sia me la xɔ anyinɔ ɔɔ blibo.

KPEɔODZINYA ɔOɔO 29-LIA

1. Gomekpɔkpɔ le dukɔ me ngɔyidɔwo wɔwɔ mekpɔ dukɔmevi ɔesiade fe nkume le afisi efe ablɔdevinyenye kple amegbetɔnyenye blibo le bɔbɔe le.
2. Ele na amesiame be le efe mɔnukpɔkpɔ kple ablɔdevinyenye nɔti dɔwɔwɔwo me la, wòanye amesi awɔ ɔe ɔɔɔ siwo dzaa dzi sea da asi ɔɔ la dzi hena sidzedze kple bubudede ame bubuwo fe gomekpɔkpɔwo kple ablɔdemenɔnɔ si hea agbe nyui nɔnɔ, tofefafa kple dzidzeme sɔ gbɔ fũu ve, le ameha siwo dome sɔsɔminasɔe fe wɔnawo fo ke ɔe to nyuie le.
3. Mele be woawɔ mɔnukpɔkpɔ kple ablɔdevinyenye nɔti ɔɔ le mɔnu siwo to vovo tso Xexeme Dukɔ Fofuawo fe taɔɔdzinuwo kple didiwo gbɔ o.

KPEɔODZINYA ɔOɔO 30-LIA

Mele be ame aɔeke naɔe naneke si le Kpeɔodzinya sia me la gɔme abe dukɔ ɔeka aɔe koŋ tɔ wònye ene o. Medze be ameha alo ame ɔeka aɔeke natsɔe abe mɔnukpɔkpɔ ene awɔ wɔna aɔe alo aɔe afɔ aɔe si agblẽ nu le gomekpɔkpɔ kple ablɔdemɔnu siwo woxlẽ fia le Kpeɔodzinya sia me la nɔti o.